

Friska Vindars arbete med de horisontella principerna

Här följer en beskrivelse av hur arbetet med att integrera de horisontella principerna jämställdhet, tillgänglighet samt icke-diskriminering i projektet Friska Vindar kommer att ske. De horisontella principerna integreras i utförandet av aktiviteter (individnivå) samt via kompetensutveckling hos ledning och personal (organisations och strukturell nivå). Aktiviteterna i projektet består av **Trampolinen, Hälsa för alla** samt **övriga friskvårdsinsatser**. Gällande jämställdhet kommer vi till stor del att utgå ifrån ”Genuskompassen - Ett stöd i arbetslivsinriktad rehabilitering”, se bilaga Genuskompassen.

Friska Vindar vill genom arbetet med de horisontella principerna uppnå:

- *Individnivå:* att deltagarna som är eller har varit sjukskrivna återgår till arbete och/eller påbörjar studier och känner sig mer inkluderade och accepterade. Att deltagarna fått en ökad medvetenhet till att inkludera och förstå andra och att varje enskild individ kan bidra till att göra skillnad.
- *Organisationsnivå:* att de horisontella principerna tas upp mer och blir en naturlig del i det dagliga arbetet vid de deltagande aktörernas ordinarie arbetsplatser. Genom detta arbetssätt kommer sannolikt aktörernas egna arbetsmiljö att påverkas i linje med de horisontella principerna.
- *Strukturell nivå:* en stark påverkan till ett fortsatt arbete och implementering mellan de aktörer som är relevanta i arbetet med målgruppen.

Organisatoriskt och strukturellt lärande

Ledning och personal som kommer arbeta med de horisontella principerna i projektet är Samordningsförbundets styrelse, styrgruppen, referensgruppen, projektmedarbetare, Trollhättans Stads jämställdhetsstrateg, samt övriga föreläsare och tjänstemän.

Projektet avser att utföra utbildningsinsatser om de horisontella principerna bl. a. kring ett normkritiskt förhållningssätt. Kontinuerliga seminarium kommer att hållas om jämställdhet, och utifrån ett tillgänglighet och icke-diskriminerings perspektiv. Samarbete kommer även att ske med Trollhättans Stads jämställdhetsstrateg.

Informationsspridning kommer att ske med tydliga budskap. Filmer om jämställdhetsintegrering (t.ex. ”Från friggeboden till huset”) samt tänkvärda bilder och informationsmaterial via Genusfotografen.se, litteratur t.ex. ”Bilder som förändrar världen”, ”Håll i och håll ut!” kommer användas som material samt finnas tillgängliga i gemensamma utrymmen. Foldrar och planscher kommer att finnas i lokalerna där aktiviteterna bedrivs där det tydligt framkommer att kön, funktionsnedsättning, ålder, etnicitet, religion, sexuell läggning inte är något avvikande eller mindre rätt. Detta i syfte att uppnå ett effektivt lärande, en mötesform som uppmanar till diskussion

och som möjliggör att fler förslag om hur man praktiskt ska arbeta med de horisontella principerna arbetas fram. Personalen ska uppmanas att reflektera och reagera och förhoppningsvis agera.

Regelbundna team möten kommer att hållas ofta vid Trampolinen och Hälsa för alla. De horisontella principerna kommer att vara en del av dagordningen. För att få en extra påminnelse ska det finnas en "figur" på bordet där det står jämställdhet, icke-diskriminering samt tillgänglighet. Vid deltagargenomgångar ska alltid tvärtomfrågor ställas "Om deltagaren varit av andra könethade vi då tänkt annorlunda och gjort samma slutsats?" Man turas om att vara "genus-polis" vid varje möte och påtala om man kan tänka annorlunda.

Vid de regelbundna personalmötena (där en eller flera chefer deltar) kommer de horisontella principerna att vara en del av dagordningen.

Friska Vindars budskap är att vi vill skapa möjligheter för människor att vara som de vill och att söndra och bryta upp begränsningar. Att vi arbetar för ett samhälle där det blir mindre viktigt att dra gränser mellan de "normala" och "de andra". Där människor i högre grad kan vara den de är, leva som de önskar och arbeta med det de vill och har talang för.

Hur integreras de horisontella principerna på individnivå?

(*Trampolinen* (Trollhättan, Lilla Edet, Grästorps) 40 platser och *Hälsa för alla*, 60 platser)

-Individuella samtal: Varje deltagare får en egen kontaktperson som kommer att stödja personen under hela perioden i projektet. Samtalet genomförs på en för deltagaren tillgänglig plats där personen känner sig välkommen och trygg. Hänsyn tas till om tiden för samtalet är bra, arbetsmiljön samt den fysiska miljön (t.ex. hiss och bra ljudmiljö). Informationen anpassas, ska vara lätt att förstå och kan erbjudas i olika format (beskrivning i bilder mm, skriftlig info om så önskas). Information kring de horisontella principerna kommer att ges (t.ex. om deltagaren reflekterat kring bilder och info som finns på plats).

Deltagaren erbjuds inledningsvis att själv få bestämma över samtalspunkter i kartläggnings/planeringssamtalet samt i vilken ordning hen väljer samtalsområden som visas på ett dokument. Samma frågor kring hälsa och våld ska ställas till deltagarna, oavsett individ. Behov som framkommer under individuella samtal anpassas för deltagaren vid gruppaktivitet, praktik, studier och övriga aktiviteter.

Frågor ska ställas kring deltagarens egenskaper, erfarenheter, kompetens, intressen och insatser ska föreslås efter förutsättningar och behov. Kontaktpersonen ska stötta och motivera personen att tänka kreativt kring olika branscher utifrån sina individuella förutsättningar och inte t.ex. kön. Trampolinen brukar visa könsneutrala bilder på olika yrkesroller för att undvika invanda könsstereotyper och beskriva arbetsuppgifterna istället för att fokusera på yrkestitlar.

Personalen ska ha ett förhållningssätt där man ser och fokuserar på personens förmågor, resurser och behov och inte funktionsnedsättning eller av samhället satta "hinder". Kontaktpersonen får påminnelse av kollegor och har även egen kom ihåg lapp för att påminna sig själv om att ha "genusglasögonen" på.

-Gruppaktiviteter: Vi eftersträvar att ha en jämn fördelning av kön, funktionsnedsättning, etnicitet, religion, sexuell läggning och ålder i gruppindelningarna, men kommer utgå från individernas behov vid gruppansättningar. Friska Vindars budskap kring jämställdhet, tillgänglighet och

icke-diskriminering ska tydliggöras bl. a. genom uppsatta bilder som får deltagare att reflektera och reagera. Detta ska också belysas och diskuteras i olika gruppövningar. Kortfilmer kring b.la. kring jämställdhet kommer att visas.

På Trampolinen görs på första träffen sedan tidigare en ”överenskommelse om spelregler ” som gruppen får arbeta fram. Alla deltagarna ges därmed möjlighet att få framföra sina åsikter, tala till punkt, bli bemötta med respekt osv. Personalen ska även vara uppmärksam på hur placering i lokalen ser ut utifrån kön, tillgänglighet/icke-diskriminerings perspektiv. Personalen ska vara tydliga med att förklara syftet med alla övningar som görs och använda ett inkluderande förhållningssätt där man regelbundet ställer frågor som ” Känns detta okej, meningsfullt?”, ”Vad tror ni om att fortsätta med...?”. Grupperna avslutas alltid med individuell, anonym utvärdering där deltagarna kan berätta om något inte känts bra så att personalen har möjlighet att göra förändringar till nästa gruppstart.

-Praktik/arbete:

Deltagarna ska matchas mot praktik och arbete utifrån individ (och inte kön, sexuell läggning etc.). Det är deltagarens förmåga och kompetens som ska presenteras i första hand i samtal med arbetsgivare. Vid möte med arbetsgivaren ska det framgå att vi ser jämställdhet som en given princip att arbeta utifrån. Likaså ska det framgå att tillgänglighet/icke-diskriminering är av stor vikt.

Innan praktiken startar ska vi eftersträva en dialog med deltagaren kring vedertagna förhållningssätt och beteenden, regler, rutiner och normer på arbetsplatsen.

Ute på arbetsplatsen ser vi över hur tillgänglighet/icke-diskriminerande verksamheten är. Hur tillgänglig den fysiska miljön är samt om informationen är tillgänglig utifrån deltagaren och hans behov. Deltagaren ska vara informerad att om brister kring de horisontella principerna finns på arbetsplatsen ska detta uppmärksammas för kontaktpersonen.

-Studievägledning: Deltagarna ska matchas mot studier utifrån individuella förutsättningar (och inte kön, sexuell läggning etc.). Övningar genomförs utifrån ett normkritiskt förhållningssätt. Personalen i Friska Vindar ska också informera och stötta deltagaren så att hen kan få rätt stöd utifrån sina behov vid planerade studier. Trampolinen har även möjlighet att ge deltagare extra stöd via Arbetsförmedlingen. Utredning tillsammans med en arbetspsykolog samt anpassning av arbetssituation eller utprovning av arbetshjälpmedel via arbetsterapeut finns att tillgå.

Friska Vindar kommer även att arbeta med jämställdhet, tillgänglighet och icke-diskriminering på motsvarande arbets sätt som tidigare beskrivits (individuella samtal, gruppaktiviteter och personalmöten) gällande **Övriga externa friskvårdsinsatser** (100 platser). Projektet säkerställer att personalen har kompetens gällande horisontella principer vid upphandling av externa tjänster.

